

Beschouwingen PvdA/GroenLinks bij de Kadernota 2021 dd 7 juli 2020

Voorzitter, leden van de Raad,

Ons is niet bekend wie de tektschrijver is van deze kadernota, maar het moet iemand zijn die veelvuldig Evangelische Opwekkingsbijeenkomsten heeft bijgewoond, of een frequente bezoeker is van de EO-jongeredag. Samen, Samen, Samen..... Wij zijn samen onderweg, halleluja.

Waarheen, waarvoor? Onbekend.

We gaan IETS samen doen, maar WAT? En wie is die WIJ, eigenlijk? Was het niet zo, dat de coalitie de Raad in de Driver-Seat plaatste? De raad, als hoogste orgaan, moest de kaders aangeven en het College controleren op de uitvoering. Wat is daar na een halve coalitieperiode eigenlijk van over? Heeft de raad onder aanvoering van het CDA nieuwe democratische vormen bedacht, zoals het CDA met veel tam-tam aankondigde, toen ze bij aanvang van deze coalitie de Sociale Raad afschafte? Nee, geen spoor zelfs. Zijn er nieuwe kaderstellingen bepleit om de vragen van onze tijd aan te pakken? Nee. Neemt de Raad haar controlerende rol serieus? Nee.

Sterker nog: een verzoek tot Interpellatie van de VVD over het gevoerde Corona-beleid van de afgelopen maanden werd door de overige coalitiepartijen geweigerd. Het hele beleid huisvesting arbeidsmigranten werd door de coalitie in handen gelegd van het college, zonder dat de Raad ook maar enige inbreng heeft. De hele discussie rondom de Duurzaamheidsagenda werd gevoerd op voorwaarden en via de smalle marges die door het College bepaald werden. En de coalitiepartijen volgden, zonder kritiek, zonder noemenswaardige inbreng, zonder de ambitie om ook maar enigszins na te denken over de toekomst van onze leefomgeving. Een kenmerkend zinnetje vanuit de coalitie als reactie op voorstellen van onze kant is: 'daar gaan wij niet over'. Alsof wij er *niet* zijn om onze leefomgeving, lucht, water en bodem, gezond te houden; alsof wij er *niet* zijn, om op te komen voor jongeren die als ZZP-ers en flexwerkers geen

inkomenszekerheid hebben, geen huis kunnen vinden, geen gezin kunnen stichten. Alsof wij er *niet* zijn voor ouderen die een betaalbare seniorenwoning zoeken, alsof wij er niet zijn om samen met de burgers te zoeken naar een betaalbare manier om de energietransitie te laten plaatsvinden. Als we daar niet voor zijn, waar zijn we dan in vredesnaam wel voor? Toch niet alleen voor de verenigingen en de ondernemers?

Leden van de raad, wordt het geen tijd dat de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende rol eens serieus gaat nemen? Wordt het niet eens tijd, dat we antwoorden gaan zoeken op de grote vragen die mede door de Corona-crisis en de gevolgen van de klimaatverandering bloot zijn komen te liggen? Wordt het niet eens tijd, dat we wakker worden in plaats van ons in slaap laten sussen door zalvende, nietszeggende zinnen als: samen voor ruimte, samen vitaal, samen voor samen en intussen alles bij het oude laten?

Voorzitter, ik raak hieronder slechts een aantal thema's aan, die ons voor uitdagingen stellen en die we kunnen scharen onder de noemer: Brede Duurzaamheid. Dat gaat verder dan de in aantocht zijnde Duurzaamheidsagenda, waarin slechts sprake is van klimaatadaptatie en energietransitie, o ja en een beetje circulaire economie en dan bedoelt men vooral afvalverwerking. Die brede duurzaamheid betreft ook de toekomst van de agrarische productie. Hoe gaan we daar mee om? Tot welke prijs mogen IV-bedrijven doorgaan met ammoniak- en fijnstofuitstoot? Op welk moment zeggen we 'stop' tegen het gebruik van bestrijdingsmiddelen? Tot de laatste worm in de aarde zijn kop boven het zand uitsteekt? Tot ons drinkwater echt onbruikbaar wordt en oppervlaktewater geen leven meer kan bevatten? Op welk moment zeggen we 'stop' tegen de grootschalige tuinbouw die de halve wereld van groente voorziet. Tot er geen enkel vrij uitzicht meer in onze streek is en we de snelwegen 6-baans hebben gemaakt om de vrachtwagens door te laten? Tot de lucht die we inademen ons gaat dwingen om permanent mondkapjes te dragen? Wat bedoelen we met 'circulaire economie en wat betekent dit voor ons beleid in het buitengebied? Onze fractie wil hierover graag in gesprek over nieuwe kaderstellingen op dit terrein met de overige fracties en zal in elk geval een motie indienen die een onderzoek naar de kwaliteit van lucht, water en bodem bepleit.

Op welk moment zeggen we 'stop' tegen de bedrijven die alleen kunnen bestaan door arbeidsmigranten tegen de laagste uurlonen via een 0-urencontract te laten werken en huisvesting over te laten aan werkgevers die

tegelijkertijd huisvesters zijn, die de arbeidsmigrant tegen de prijs van een sociale huurwoning in een 4 of 5 persoons caravan plaatsen in kampen ver van de bewoonde wereld? Welk soort bedrijvigheid zouden we willen, hier in de regio? Breng eens in kaart wat voor soort banen we hebben in de regio, en ontwerp een economisch beleid dat duurzame, eerlijk betaalde banen oplevert. Wanneer gaan we als gemeenteraad daar onze kaderstellende rol over oppakken?

En in dit verband: hoe kunnen we onze controlerende rol oppakken? Een kwestie die al jaren lang speelt en die veel geld kost en weinig oplevert behalve heel veel vragen en frustraties, is de kwestie Stille Wille. Wij vinden dat het tijd wordt dat de raad zelf kijkt wat hier allemaal speelt en hoe het college hier mee omgaat. Wij willen met de andere fracties overleggen of we als raad hier een eigen onderzoek naar kunnen opzetten. Dat kunnen we doen via de Rekenkamer, maar die is slapende, er is nog een andere mogelijkheid, nl een raadsonderzoek. Geen alledaags middel, maar het is wel een manier om eindelijk duidelijkheid te krijgen in een kwestie die al jaren speelt en heel veel geld kost. We hebben een overzicht gekregen van het college wat dit dossier jaarlijks kost. De vraag die we vanavond beantwoord willen hebben van het college is: is de 50.000 aan verwachte jaarlijkse kosten het hele bedrag voor interne en externe kosten wat betreft handhavingzaken mbt permanente bewoning en huisvesting arbeidsmigranten voor alle recreatieterreinen en wat is het bedrag voor Stille Wille?

Van de andere fractie willen we graag horen of men bereid is in de zomer na te denken over de mogelijkheid van het instellen van een raadsonderzoek naar de gang van zaken mbt Stille Wille om in het najaar daar in gezamenlijkheid een besluit over te nemen.

Overigens dienen wij ook een motie in over de verblijfsbelasting. Is het niet een wonderlijke figuur, dat straks mensen in dezelfde caravan soms wel en soms geen verblijfsbelasting verschuldigd zijn? Betaalt men op Stille Wille dan 1 euro en op het kamp bij Breebronne 1 euro 20? En hoe wordt die geïnd? Via de huisvesters? En weten we dan zeker, dat de niet-verschuldigde verblijfsbelasting niet toch in de zak van de huisvester beland?

Brede duurzaamheid betekent ook, dat we gaan nadenken over de inrichting van de dorpen. Laten we het auto-verkeer nog steeds altijd voorgaan? Laten we de 50 km in de dorpen in tact, of kan het ook minder? Aan wie geven we de prioriteit: aan de kinderen, de voetgangers en de fietsers? Laten we

parkeerparken voorgaan op groen? Is dat ook niet een onderdeel van vitaal, gezond leven? Heel mooi, dat de wethouder een enorm insectenhotel opende in het parkeerpark bij het gemeentehuis, maar als we het park intact gelaten hadden, was dat hotel niet nodig geweest.... Ook over de vergroening en inrichting van de dorpen willen we graag het gesprek aan met de overige fracties en van het college willen we graag weten of we de motie gevelgroen van vorig jaar nog eens in zijn geheel gaan uitvoeren?

Voorzitter, we zullen een aantal kwesties via moties aan de raad aanbieden. Dan kunnen we het erover hebben. Daarom geen concrete vragen in deze beschouwing, maar een uitnodiging aan de raad om samen met ons na te denken over de cruciale vraagstukken die op ons pad liggen.

De tijd is nu. Veel meer tijd hebben we niet...Leden van de Raad, zullen we onze rol eens echt oppakken en ja, zullen we dat dan SAMEN doen?

Fractie PvdA/GroenLinks